

**V**enäjän asevoimien huomattava teknologinen jälkeensä jääneisyys paljastui yli sataviisikymmentä vuotta sitten käydyssä Krimin sodassa. Tuolloin tarve puolustaa koko valtavaa keisarikuntaa ja rautatieverkoston kehittämisen laiminlyönti esitivät kenraaleja keskittämästä Krimille riittävää määrää joukkoja. Vuonna 1853 keisarin armeijalla oli jakaa vain yksi musketti kahta sotilasta kohden ja vain neljällä prosentilla jalkaväkisotilaisista oli kunnollinen kivääri. Venäjän ja lännen välille oli muodostunut tekninen kuilu, joka olisi voitu kuroa umpeen vain radikaaleilla uudistuksilla. Ongelmat vain pahenivat ja seuraavalla vuosikymmenellä käydyissä Venäjän ja Japanin välisessä sodassa ja ensimmäisessä maailmansodassa tsaarin armeija osoittautui taistelukyvyltään riittämättömäksi.



Eikö mikään ole muuttunut yli sadassa vuodessa? Erilaiset, usein toteutuksiltaan vaillinaisiksi jääneet uudistukset ovat nyt jatkuneet jo lähes kaksi vuosikymmentä eli käytännössä koko itsenäisen "uuden" Venäjän olemassaolon ajan. Kulminaatiopisteinä ovat lähes joka kerta olleet henkilöstö- ja varuskuntasupistukset sekä vanhentuvan sotakaluston tulo elinkaarensa päähän. Yhdeksänkymmentäluvun puolessavälisissä yhden vuoden aikana asevoimista vapautettiin yli 100 000 upseeria. Tilanne johti lähes sosiaaliseen räjähdykseen. Tänä päivänä uudistuskeskustelu käy venäläisissä joukkotiedotusvälineissä avoimena, kiihkeänä ja osin erittäin kriittisenä – puolesta ja vastaan. Asevoimien tarvetta ja olemassaoloa ei kukaan ole kuitenkaan asettanut kyseenalaiseksi.

Keskeisinä syinä supistuksia painottaviin uudistuksiin ovat olleet erityisesti asevoimien krooninen rahoitusvaje, sisäsyntyinen rikollisuus ja korruptio sekä nyt myös tietyllä tavalla Venäjän uusi, selvästi takavuosia avoimempi suhtautuminen kansainvälispoliittiseen kehitykseen. Venäjän kokemat uhkakuvat ovat muuttuneet, "laantuneet" ja saaneet aitoa todellisuuspohjaa poliittisen johdon päätösten tueksi. Tässä muutoksessa avoin kansainvälinen yhteistyö, ehkäpä Venäjän kokema lisääntyvän kollektiivisuuden ja jopa hyväksynnän tunne, on näytellyt olennaista osaa. Uudenlaisen kansainvälistymisen kautta Venäjä näyttää olevan läntisen maailman kannalta tarkasteltuna oikealla tiellä. Toivon mukaan tässä prosessissa kansakäymisen laatu on ainakin yhtä tärkeällä sijalla kuin sen määrä.

### Uusi ilme

Puolustusministeriön laatiman uusimman uudistussuunnitelman perustana ovat kansallisen turvallisuuden vuoteen 2020 ulottuva strategia sekä sotilasdoktriini. Uudistusten toteuttaminen ajoittuu vuosille 2009-12. Tällä aikavälillä Venäjän asevoimia on tarkoitus supistaa ja modernisoida mitavain, nopein askelin. Muutokset koskevat syvimmin ja ehkä myös kipeimmin upseerikuntaa, organisaatorakenteita, aseistuksen hankintaohjelmia sekä varuskuntia. Monilta osin mallia otetaan länsimaista ja erityisesti Yhdysvalloista. Jos muutokset pystytään toteuttamaan kokonaisuudessaan – mitä voi tosin esimerkiksi sosiaalis-inhimillisistä syistä hieman epäillä – kyseessä olisi historiallinen ja myönteiseksi tulkittava kehitysvaihe. Tällöin voisi hyvin perustein vetää, tosin varovaisen, johtopäätöksen siitä, että Venäjä olisi siirtymässä >

”

*Venäjän kaltainen valtio saattaa kyetä todellisessa hätätilanteessa kasvattamaan sotapotentialiaan nopeammin kuin yleisesti on arvioitu. Täysin salassa ja ilman ulkopuolisten reagointia sitä ei kuitenkaan pystytä enää tekemään.”*

